

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

52. An Capitulum Sede vacante possit conferre beneficia, si jure devolutionis spectaret ad Episcopum? Ex p. 8. tr. 4. res. 27.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

RESOL. LII.

An Capitulum Sede Vacante possit conferre beneficia, si iure deuolutionis spectaret ad Episcopum?
Ex p. 8. tr. 4. Ref. 27.

§. 1. **N**on desunt Doctores asserentes posse Capitulum, Sede Vacante, huiusmodi beneficia conferre. Ita Ioan. Andr. in cap. *quamquam*, de elect. lib. 6. Panorm. in cap. 2. num. 3. ne Sede Vacante, Petrus Georgius in *synagm. iur. p. 2. lib. 7. cap. 9. num. 43.* Lambertus de iure patron. lib. 2. part. 3. *quasi. 2. art. 8. n. 6. & alij.*

2. Probat potest hanc opinio, quia hanc deuolutio pertinet ad Episcopum ratione iurisdictionis Episcopalis, in qua succedit Capitulum, Sede Vacante, exceptis casibus in iure expressis. At verò hic casus nulli reperitur in iure exceptis: nam licet in cap. 2. ne Sede Vacante, dicat Pontifex, Capitulum non succedere Episcopo in collatione beneficiorum; hoc tamen intelligendum est de beneficiis, quorum collatio pertinet ad Episcopum iure proprio.

3. Et ita hanc sententiam tenet Molina de *Iustit. tom. 6. tract. 5. disp. 11. n. 12.* vbi sic ait: Quamuis ad Capitulum, Sede Vacante, non pertineat conferre beneficia, quae conferre pertinebat ad Episcopum ratione suae dignitatis, tanquam annexum eius dignitati illa donare; quando tamen ad Episcopum deuoluitur conferre aliqua beneficia ob negligentiam, vel delictum inferioris, tunc ea conferre spectat similiter ad Capitulum, Sede Vacante, vt cum Ioan. Andr. affirmat Panorm. cap. *illa, citato*, n. 3. & consentiunt doctores communiter; quoniam ea deuolutio tunc, idque ius pertinet ad iurisdictionem Episcopalem ratione vtilis administrationis suae Diocesis in bonum, & fauorem non Episcopi, sed beneficiorum, ac animarum: in eiusmodi autem iurisdictione succedit Capitulum, Sede Vacante. Quod autem in eo euentu collatio beneficiorum ad Capitulum, Sede Vacante, spectet, colligitur aperte ex cap. *illa, citato*, in *sinu. iuncta gloss. vlt. ibi*, Ob negligentiam vero conferendi beneficium intra semeltrae puncto notitiae vacationis beneficij transiit ius, quod Episcopus habeat ad illud conferendum, ad Capitulum, etiam si Sedes non vacet, & habetur cap. *nella, §. vlt. & c. quia, de concess. prae. d. & notat Panvin. 2. part. princ. q. 2. §. quaedam.*

4. Sed aliqui putant non esse recedendum à negatiua sententia, quam docent Panormitanus sibi contrarius, in *c. cum olim*, sub n. 2. col. 2. de maiorit. & obedient. Ioan. Monach. in dicto cap. *quamquam*, n. 7. & ibi. Probus in addit. Roman. conf. §. 11. Milis in repert. lit. C. versic. *Capitulum licet succedat*. Rebuff. in *praxi benefic. tit. de deuolut. num. 93.* Barbosa de potestate Episcopi. p. 3. allegat. 126 n. 70. Marc. Anton. Cucc. *inst. maior. lib. 2. tit. 9. n. 92.* Garz. alios referens, de *benef. p. 5. c. 7. n. 53.* Panvin. de potestate Capituli, p. 2. q. 2. num. 10. pro quo citat Bald. in cap. *ne pro defectu*, de elect.

5. Fundamentum huius sententiae est, quia cum hac deuolutio, ad Praelatum superiorum inducta, ob negligentiam Praelati inferioris, non deducatur immediate ex natura rei, nec ex aliqua ratione concludente, sed immediate procedat ex dispositione iuris Canonici, sequitur, eam non esse inducendam extra casus ab eodem iure expressos. At nulli in iure Canonico expressum est, vt deuolutio, quae de Praelatis Episcopo inferioribus, ex eorum negligentia, facienda est, fiat ad Capitulum. Nam. text. in cap. 2. in *fin. de concess. prae. d.* loquitur solum in deuolutione collationis, iure proprio competentis Episcopo negligenti; ergo, & c. 1. ita hanc sententiam praeter

Doctores citatos tenet Azor. p. 2. l. 3. c. 38. qu. 6. Vide etiam Rodriguez in *sum. tom. 1. c. 75. n. 12.*

6. Sed ego, vt verum fatear, primam sententiam non puto improbabilem esse; & ita illam praeter Doctores citatos, tenet Andreas Vallensis in *Paratitula ad Decretales lib. 3. tit. 9. num. 4.* & doctus, ac amicissimus Zypaeus de iure Pontif. nouo. lib. 3. tit. ne Sede Vacante, & c. n. 6. & 7. vbi sic ait: Enimvero Capitulum non succedit in collatione beneficiorum c. 2. hoc tit. & specialiter Pius V. *Constit. incip. Sanctissimus* declarauit omnem omnino provisionem reservandam esse futuro successori; quippe instar fructus se habet, atqui fructus successori debentur. An verè etiam collatio quae iure deuoluto Episcopo competit, successori reservanda sit, de iure factis problematicè controvertitur. & Quar. *vbi supra, quasi. 9.* putat eam difficultatem nunc esse extricandam, propter dictam Pii Constitutionem generaliter loquentem. At verò facile dici potest, distinctionem ex aliis iuris locis, aut ipsa ratione suppleri posse: nec esse eandem rationem in collatione iure deuoluto competente, quae est in ea, quae suo iure Episcopo competit; illa enim vt fructus ex ea dignitate nascitur; haec ex accidente provenit, scilicet inferiorum negligentia; ad quam supplendam, eiusmodi deuolutio inuenta est, quae per huiusmodi reservationem augetur. Ita ille, satis quidem, vt dixi, probabiliter, licet ego sententiae negatiuae adhaeream.

RESOL. LIII.

An Capitulum Sede Vacante, si non possit conferre beneficia ad Episcopum spectantia, possit saltem eorum resignationes recipere? Ex parte 8. tractatu 4. Ref. 28.

§. 1. **N**egatiuè respondet Rebuffus in *praxi. tit. de deuolut. num. 94. & seq.* Flam. Patil. de *resignat. benefic. lib. 7. quasi. 23. num. 3. & seq.* Prosper. de August. in addit. ad *summ. Bullar. Quarant. verb. Capitulum*, sub num. 1. *quasi. 9. limit. 5.* Barbosa de potestate Episcopi. part. 3. alleg. 69 n. 8.

2. Sed contraria opinio videtur probabilior. Igitur existimo posse Capitulum, Sede Vacante, admittere resignationes beneficiorum. Ita Federicus in *tit. de rerum permutat. quasi. 36.* vbi etiam Lupus Panormitanus in cap. *cum olim de maior. & obed. col. pen. Felinus ibid. n. 4.* Panvinus de potestate Capituli, 2. part. q. 2. n. 11. & seq. Corraf. de *benefic. part. 1. cap. 8. num. 17.* Marc. Anton. Cucc. *inst. maior. lib. 2. tit. 9. num. 40. & seq.* Sbroz. lib. 2. de officio Vicar. q. 71 n. 12. Azor. tom. 2. lib. 3. cap. 18. & lib. 7. cap. 19. *quasi. 7.* Garz. tom. 2. de *benefic. p. 11. c. 3. n. 255.* vbi sic ait: Vicarius Episcopi non potest resignationes admittere, nisi habeat speciale mandatum, vt in illa Spoletana beneficiorum supra relata num. 225. Staphileus dicto §. *resignationis modis*, num. 19. Panvinus de officio, & potestate Capituli, Sede Vacante, 2. part. *quasi. 10.* Rebuffus in forma *Vicariatus*, n. 106 Cuchus in *institutionibus maioribus lib. 2. tit. 8. n. 81.* Flaminius Parisius dicto lib. 7. qu. 24. Sbrolius de *Vicario Episcopali lib. 2. qu. 130.* Zerola in *praxi Episcopali*, 1. part. *verb. renuntiatio*, §. 4. & Zechius dicto cap. 13. num. 2. *vicarius. vers. quoque*, & est consilium Calder. 3. de *renuntiatione*.

3. Sed bene potest eas admittere Capitulum, Sede Vacante, cum fungatur vice Episcopi, & succedat in eius iurisdictione, Abbas in cap. *cum olim*, de maior. & obed. & ibi Felinus. n. 4. Rota dec. 16. de *rerum permutatone*, in nouis. Panvinus dicta 2. p. q. 2. n. 13. Corrafus dicto cap. 8. num. 17. Cuchus dicto lib. 2. tit. 9. n. 40. qui receptum dicit, Flaminius Parisius d. lib.